

JAWAPAN

BAB
7

Penentangan Masyarakat Tempatan

Matlamat dan Bentuk Penentangan

PBD 7.1 Masyarakat Tempatan

1. (a) Mempertahankan hak dan kedudukan pemerintah tempatan.
(b) Mengembalikan dan mengekalkan sistem pentadbiran tradisional seperti yang sedia ada.
(c) Menentang pentadbiran dan peraturan baharu yang menyulitkan hidup rakyat tempatan.
(d) Penentangan bersenjata.
(e) Mencabar perjanjian.
(f) Melalui sistem perundungan.
2. (a) Sungai Skrang
(b) Pasir Puteh
(c) Jeram Ampai
(d) Seri Menanti
(e) Pulau Gaya
(f) Pasir Salak
(g) Hulu Terengganu
(h) Naning
3. (a) Mempertahankan kemerdekaan Naning / Mendakwa Naning sebuah negeri yang merdeka / Enggan menerima pentadbiran British di Naning.
(b) Menentang pelaksanaan Undang-undang British.
(c) Menentang bayaran cukai hasil tanaman sebanyak 1/10 yang dikenakan oleh British terhadap Naning.
(d) Rembau ; Melayu
(e) hulubalang Melayu
(f) Perang Naning Pertama
(g) permuafakatan Penghulu Dol Said
(h) Perang Naning Kedua
(i) Taboh
(j) Melaka
4. (a) Residen mengambil alih peranan sultan.
(b) Pembesar Melayu Perak kehilangan hak memungut cukai / Pungutan cukai diambil alih oleh pegawai British.
(c) British memperkenalkan cukai baharu.
(d) Residen British mencabuli adat resam pembesar Melayu Perak.
(e) R. C. Woods ; Perjanjian Pangkor
(f) J. W. W. Birch
(g) Pasir Salak ; hak memungut cukai
(h) Dato' Maharaja Lela
(i) Pada tahun 1877, British menjatuhki Dato' Maharaja Lela, Dato' Sagor, Pandak Indut dan Siputum hukuman gantung sampai mati.
(j) Sultan Abdullah, Raja Ismail dan Ngah Ibrahim dibuang negeri.

Sistem Pentadbiran Barat Memberikan Kesan terhadap Kuasa Pemerintahan dan Kehidupan Masyarakat Tempatan

PBD

7.2

5. (a) Berikutan memberi sokongan kepada Dato' Kelana, British menempatkan seorang Residen serta mengutip cukai di Sungai Ujong.
(b) British menggugat kuasa dan kewibawaan Yamtuan Antah dengan menyokong tuntutan Dato' Kelana terhadap wilayah Terachi.
(c) Pegawai Majistret dan Pemungut Hasil ditempatkan di Rembau, Jelebu, dan Seri Menanti.
(d) Jawatan Pemungut Cukai dan Majistret menyebabkan pembesar kehilangan kuasa pentadbiran.
(e) British memaksa Sultan Ahmad melucutkan gelaran Dato' Setia Perkasa Pahlawan Semantan yang disandang oleh Dato' Bahaman.
(f) Tindakan British memalukan Dato' Bahaman menyebabkan berlaku kebangkitan menentang British di Pahang.
(g) J.W.W. Birch memaksa Sultan Abdullah menandatangani surat pengisyiharan untuk membolehkan Residen British mentadbir hasil negeri.
(h) Tindakan British mengancam kuasa pentadbiran sultan dan pembesar Perak menyebabkan mereka kehilangan kuasa.
(i) Pentadbiran SBUB menggugat kedudukan Mat Salleh sebagai pembesar di hulu Sungai Sugut.
(j) Tindakan SBUB memungkiri janji dan mengambil semula Tambunan telah mencabar kuasa dan kewibawaan Mat Salleh.
(k) Pelantikan Penasihat British di Kuala Terengganu dan Penolong Penasihat British di Besut dan Kemaman menggugat kuasa sultan dan pembesar.
(l) Tindakan British menetapkan dasar luar Terengganu menghakis kuasa pentadbiran sultan dan pembesar.

PBD

7.3 Penentangan Masyarakat Tempatan terhadap Kuasa Barat

6. (a) British menguatkuaskan undang-undang yang menyulitkan kehidupan petani.
(b) Pelaksanaan pas kebenaran untuk bercucuk tanam membebankan petani.
(c) Cukai wajib dibayar dan sekiranya gagal mematuhi peraturan tersebut akan dikenakan tindakan iaitu membayar denda.
(d) Memohon lesen *pleader* untuk membela golongan petani di mahkamah dengan menggunakan hujah agama.
(e) Menyatakan bahawa rakyat bebas mengerjakan tanah tanpa membayar cukai kerana tanah tersebut adalah "Hak Allah SWT".
(f) Beliau berhujah bahawa sistem percukaian British belawan dengan hukum syarak.
(g) Beliau menuntut hak mengerjakan tanah harus mengikut hukum agama Islam.

- (h) Petani di Kuala Telemong telah menentang peraturan baharu dengan membersihkan tanah tanpa mengambil pas kebenaran daripada British. Seramai 300 hingga 500 orang petani berkumpul di Kuala Telemong untuk membersihkan 200 ekar tanah milik Tengku Maimunah dan 400 ekar tanah kerajaan tanpa pas kebenaran.
- (i) 1 000 orang petani berhimpun di Marang, Kuala Telemong dan Kuala Berang untuk mengisyiharkan perang terhadap British.
- (j) Mereka menduduki balai polis, bangunan kerajaan dan mengibarkan bendera merah.
- (k) Haji Abdul Rahman ditangkap.
- (l) Dibuang negeri ke Makkah.
- 7.** (a) Penentangan bersifat setempat
 (b) Sokongan rakyat tidak menyeluruh
 (c) Senjata British lebih canggih
 (d) Strategi yang digunakan lemah
 (e) British mendapatkan sokongan Belanda
 (f) British menggunakan peranan istana untuk memadamkan kebangkitan
- 8.** Berdasarkan penilaian guru.

PBD 7.4 Kesan Penentangan Masyarakat Tempatan

- 9.** (a) British mengalami kerugian akibat perperangan.
 (b) British lebih berhati-hati dalam sistem pentadbiran.
 (c) British merombak semula skim penempatan pegawai.
 (d) British memantapkan kuasa di seluruh negeri Melayu.
 (e) Pembesar tempatan kehilangan kuasa / kedudukan.
 (f) Kedudukan raja dan pembesar Melayu diberi perhatian oleh penjajah British.
 (g) Penentangan menjadi inspirasi kepada perjuangan kemerdekaan tanah air.
- 10.** (a) • Membebankan penduduk.
 • Pelbagai jenis cukai perlu dibayar.
 • Melanggar undang-undang jika tidak membayar cukai.
 Menjejaskan pendapatan penduduk.
 • Penduduk hidup dalam kesusahan.
 (b) • Mengurangkan kadar cukai / Menghapuskan cukai.
 • Melengkapkan rakyat dengan pelbagai kemahiran untuk memudahkan usaha mencari rezeki.
 • Menggalakkan rakyat berkecimpung dalam pelbagai aspek ekonomi.
 • Menggalakkan ekonomi moden / ekonomi komersial.
 • Menggalakkan rakyat menggunakan teknologi moden dalam kegiatan pertanian.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Power PT3

Bahagian A

1. B	2. A	3. D	4. C	5. A
6. C	7. B	8. D	9. D	10. C

Bahagian B

- 1.** (a) • Mempertahankan maruah bangsa.
 • James Brooke menuduh orang Iban sebagai lanun.
 • James Brooke cuba menghapuskan petempatan orang Iban.
- (b) • British mengalami kerugian akibat perperangan.
 • British lebih berhati-hati dalam sistem pentadbiran.
 • British merombak semula skim penempatan pegawai.

- (c) • Menjadi inspirasi untuk memelihara kemerdekaan / kedaulatan negara.
 • Mengukuhkan jati diri.
 • Menggerakkan perpaduan.
 • Mempelajari kelemahan daripada perjuangan mereka.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)
- 2.** (a) • Bermuafakat dengan pembesar lain.
 • Membina kubu pertahanan.
 • Menyediakan senjata yang sesuai / moden.
 • Menggunakan sistem perundangan yang sedia ada.
(Pilih mana-mana tiga jawapan)
- (b) • Menghadapi penentangan bersenjata pihak British.
 • Menghadapi ancaman perundangan British.
 • Gagal mentafsir perjanjian di antara British dengan pemerintah.
 • Menghadapi tipu muslihat pihak British.
(Pilih mana-mana tiga jawapan)
- (c) • Penentangan bersifat setempat.
 • Sokongan tidak menyeluruh.
 • Tidak mendapat sokongan pihak istana.
 • Teknologi yang digunakan oleh masyarakat tempatan lemah berbanding teknologi yang digunakan oleh pihak British.
 • British berjaya memanipulasikan kelemahan strategi masyarakat tempatan.
 • British menggunakan istana untuk memadamkan kebangkitan masyarakat tempatan.
(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Bahagian C

- 1.** (a) • Menyerang kubu Brooke di Nanga Skrang pada tahun 1853.
 • Membunuh Alan Lee yang merupakan pegawai James Brooke.
 • James Brooke menyerbu kubu Rentap di Sungai Lang pada tahun 1854.
 • Rentap berundur ke Bukit Sadok.
 • Charles Brooke menyerang Rentap di Bukit Sadok pada tahun 1857.
 • Charles Brooke menyerang Rentap di Bukit Sadok buat kali kedua pada tahun 1858.
 • Pada tahun 1861, Charles Brooke menyerang Rentap di Bukit Sadok buat kali ketiga.
 • Rentap berundur ke Entabai.
 • Beliau meninggal dunia beberapa tahun kemudian.
[Mak. 6m]
- (b) • Pada 16 Oktober 1874, Sultan Abdullah dan pembesar Perak mengupah R.C.Woods / peguam dari Pulau Pinang untuk memansuhkan Perjanjian Pangkor.
 • Usaha tersebut gagal.
 • Beberapa mesyuarat sulit diadakan.
 • Bagi membincangkan pakatan menghapuskan J.W.W Birch.
 • Pada 2 November 1875, J.W.W Birch diiringi oleh Leftenan Abbott, Mat Arshad dan sepasukan tentera tiba di Pasir Salak untuk menampal perisytiharan mengambil hak memungut cukai oleh British.
 • Dato' Maharaja Lela menggunakan kesempatan tersebut untuk membunuh J.W.W Birch.
 • J.W.W Birch dibunuh pada 2 November 1875.
 • Pada tahun 1877, Dato' Maharaja Lela / Dato' Sagor /

Pandak Indut / Siputum dijatuhi hukuman gantung sampai mati.

- Sultan Abdullah / Raja Ismail / Ngah Ibrahim dibuang negeri.

[Mak. 8m]

- (c)
- Negara mundur dan miskin / Negara tidak membangun.
  - Pertahanan negara menjadi lemah.
  - Negara mudah dijajah oleh kuasa asing.
  - Kestabilan politik, ekonomi dan sosial akan terjejas.
  - Negara menjadi huru-hara.
  - Negara sukar dibangunkan.

Power KBAT

1. • Kedudukannya sebagai pemimpin orang Iban di Sungai Skrang dan Sungai Saribas diancam oleh pentadbiran Brooke.

- Pentadbiran Brooke menganggap orang Iban di Sungai Skrang sebagai lanun.

- James Brooke mendirikan kubu di Nanga Skrang untuk mengawasi pergerakan orang Iban.

- James Brooke bertindak menghapuskan penempatan orang Iban di Sungai Skrang.

2. • Hidup ibarat satu perjuangan. Tidak mudah mengaku kalah.

- Slogan memberikan semangat kepada kita untuk membentuk masa depan yang lebih cerah.

- Slogan mengajar kita agar tidak berputus asa dan cekal menghadapi rintangan.

- Memberi semangat untuk kita agar sentiasa menimba ilmu pengetahuan.

- Memberi semangat kepada murid untuk mencapai kecemerlangan dalam bidang akademik / ko-kurikulum.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)